

STRATEGISK-FYSISK UDVIKLINGSPLAN FOR PRÆSTØ HAVN

SLA | CFBO | DHI | Viggo Madsen | Vordingborg Kommune

INDLEDNING

Denne udviklingsplan er én af ialt tre planer, som Vordingborg Kommune i 2019 har fået udarbejdet for havne- og kystområderne i kommunens tre købstader - Præstø, Stege og Vordingborg.

Udviklingsplanerne skal ses som et stedsspecifikt svar på en række fælles behov og udfordringer i de tre byer. Dels er der brug for at sikre havne- og kystområderne mod havvandsstigninger og oversvømmelser i forbindelse med stormflod, dels er der på alle tre havne et stort ønske blandt borgere og foreninger om at få bedre faciliteter og adgang til vandet. Samtidig gælder det for alle tre byer, at bymidten og havnen skal bindes bedre sammen, så de i højere grad styrker hinanden.

Denne og de to øvrige udviklingsplaner rummer forslag til den langsigtede udvikling af de tre byers havne- og kystområder, som samtænker de mange forskellige behov og muligheder, der findes hvert sted.

Udviklingsplanerne sætter således de overordnede, konceptuelle rammer for fremtidens havne. De skal ikke læses som en færdig opskrift, men som et fælles grundlag for at borgere, foreninger, erhvervsdrivende og kommune sammen kan udvikle de tre havne. Projekterne i udviklingsplanen vil blive realiseret etapevis i takt med at finansieringen sikres.

Vi ser frem til samarbejdet!

Mikael Smed
Borgmester

AFSÆT OG GRUNDLAG FOR DE TRE UDVIKLINGSPLANER	5
VISION - BY & VAND	6
HAVNENES TVÆRGÅENDE TEMATIKKER	7
KYSTSIKRING SOM LØFTESTANG FOR BYUDVIKLING	8
PRINCIPPER FOR STORMFLODSIKRING	10
UDVIKLINGSPLAN FOR PRÆSTØ HAVN	12
ANALYSE	
- Kontekst	14
- Præstø Havn	16
- Lokal viden & lokale ønsker	18
- Hovedgreb	20
- Koncept	21
SITUATIONSPLAN	22
- Planens lag	24
- Design af stormflodssikring	26
PLANUDSNIT	
- Kulturhavnen	30
- Foreningshavnen	34
- Tubæk Å	38
- Leg & læring på havnen	41
- Beplantningsstrategi	42
- Belysningsstrategi	44
- Universelt design	45
- Trafik og mobilitet	46

AFSÆT OG GRUNDLAG FOR DE TRE UDVIKLINGSPLANER

Ifølge FN's klimarapport vil vandstanden i verdenshavene stige med 82cm inden udgangen af dette århundrede samtidig med at ekstreme vejrhændelser vil blive hyppigere. Vi mærker allerede nu konsekvenserne, især i de kystnære byer.

Når vi arbejder med kystsikring, arbejder vi også med en masse ukendte variabler. Nuværende prognoser for havvandsstigninger er det bedste bud vi har, men indeholder også en del usikkerhed. Derfor er det vigtigt at vi tager afsæt i den situation vi kender, men samtidig giver plads og mulighed for tilpasning over tid. Kystløsningerne skal være nyttige og attraktive i hverdagen og samtidigt være langsigtede. Det skal med andre ord være et adaptivt design, der kan udbygges når og hvis behovet opstår, uden at gå på kompromis med den bylivsmæssige kvalitet. Både vi og fremtidige generationer skal leve med løsningerne.

Løsningerne i de tre udviklingsplaner er udarbejdet af SLA i samarbejde med DHI, Viggo Madsen, CFBO og Vordingborg Kommune, og dermed forankret i bred, tværfaglig viden der forener design, sociale aspekter og tekniske løsninger tilpasset den enkelte havn.

Teknisk grundlag

De tre udviklingsområder Vordingborg, Stege og Præstø ligger i en del af Dansk farvand, hvor forekomsten af højvande genereret af storme i området er et resultat af forholdsvis komplicerede forhold og stormforløb. Både Vordingborg, Stege og Præstø er beliggende i områder, der er delvist beskyttede fra de omkringliggende havområder, og højvande vil derfor overordnet set være et resultat af opstuvning fra de omkringliggende vande. Af samme grund er alle områderne meget beskyttet for vindgenererede bølger fra de omkringliggende havområder, udover nogle dønninger. Der vil blive skabt vindgenererede bølger i forbindelse med lokale storme.

Det antages at levetiden for de 3 byudviklingsprojekter er 100 år, og vælger over de 100 år at følge udviklingen i havvandsstigningerne og ekstremhændelse i form af skybrud, vinterregn og stormflod, med henblik på at lave justeringer af permanente strukturer hhv. beredskabsplaner og mobile løsninger.

Derudover vil vi fokusere på en 100 årshændelse som den vurderes til at være om 100 år som designgivende stormflod. Ved at vælge dette vil sandsynligheden for at der sker en overskridelse af designkoten være mindre end 1% hvert år indtil om 100 år, hvor den netop vil være 1 %.

Baseret på DMI's nuværende fremskrivninger af havvandsstigninger frem til 2119, og med beregning af en årlig landhævning på 1,1 mm per år, fastlægges sikringskoten til +2.0. Derudover vil det være muligt i fremtiden at tilpasse og udbygge løsningerne.

Fremtidig tilpasning

Kystdirektoratet udarbejder i løbet af 2019 i forbindelse med implementering af EU's oversvømmelsesdirektivs 2. fase en række kort over oversvømmelsesfare og risiko baseret på detaljeret modellering af nutidige og fremtidige oversvømmelseshændelser. Kommunen modtager Kystdirektoratets risikovurdering slut 2019 og får derudover mulighed for at foretage yderligere simuleringer. Dette forhold kan kvalificere valget af vores løsning yderligere, når den første fase - i form af ideudvikling og screening af pres fra ekstremhændelser - i nærværende projekt er gennemført.

VISION: BY & VAND - SAMLENDE STORMFLODSSIKRING

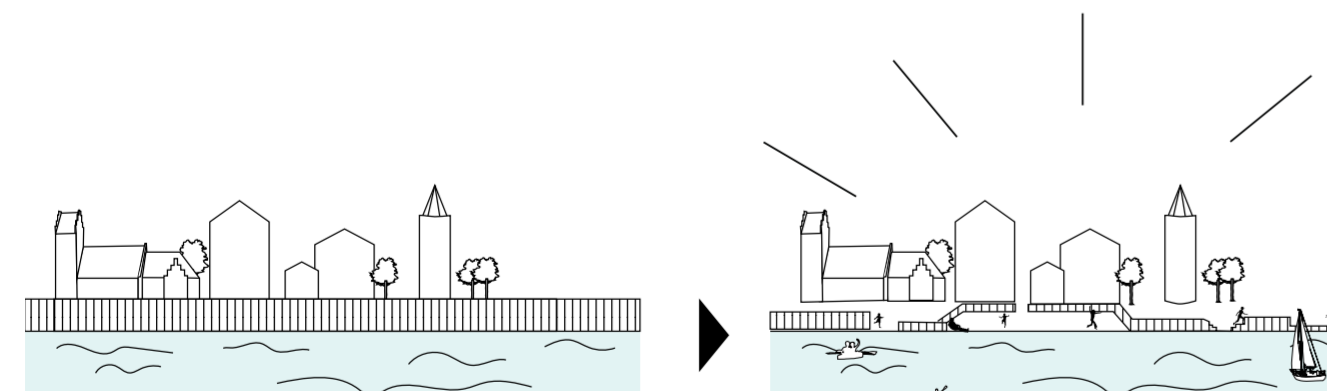
Opgaven med at udarbejde de tre parallelle strategisk-fysiske udviklingsplaner for købstadshavnene Vordingborg, Præsto og Stege handler om at håndtere de havvandsstigninger og gentagne højvandshændelser, der i stadig højere grad påvirker de tre havne. Højvandshændelser har store fysiske og økonomiske konsekvenser til følge og gør det usikkert at investere i havnenes udvikling, hvis ikke kyst- og klimasikring indtænkes som en forudsætning for udviklingen.

Samtidigt handler opgaven også om at sikre en strategisk og fysisk rammesætning om en bæredygtig og attraktiv byudvikling, der binder de tre historiske købstæder sammen og forener vandet, kulturarven og den helt unikke sydsjællandske og mønske natur.

Vi ser denne kombination af fremtidssikrende stormflodssikring og bæredygtig byudvikling som en fantastisk mulighed for at vise, hvordan klimaudfordringerne kan bruges som en katalysator for fremtidig udvikling - ikke som en hindring.

I arbejdet med udviklingsplanerne har visionen været at se stormflodssikringen som det samlede omdrejningspunkt for havnenes udvikling. Ved at se stormflodssikring som mere og andet end en mur på kystens kant, foreslår vi en række varierede sikringsløsninger, der svarer direkte på havnenes udformning, behov og brug. Sådan kan stormflodssikringen blive dét, der forener havnenes brugere og besøgende om sociale aktiviteter, sikrer kontakten mellem land og vand og formidler mødet mellem havnenes historiske fortid, nutid og fremtid.

Planerne skal med andre ord illustrere, hvordan stormflodssikringen skaber merværdi ved at igangsætte en unik, stedsspecifik og merværdiskabende udvikling af Vordingborg, Præsto og Stege, og blive et foregangs eksempel på, hvordan investeringer i højvandssikring kan bruges som løftestang for udviklingen af Danmarks mange kystbyer og havneområder.

Stormflodssikring som barriere

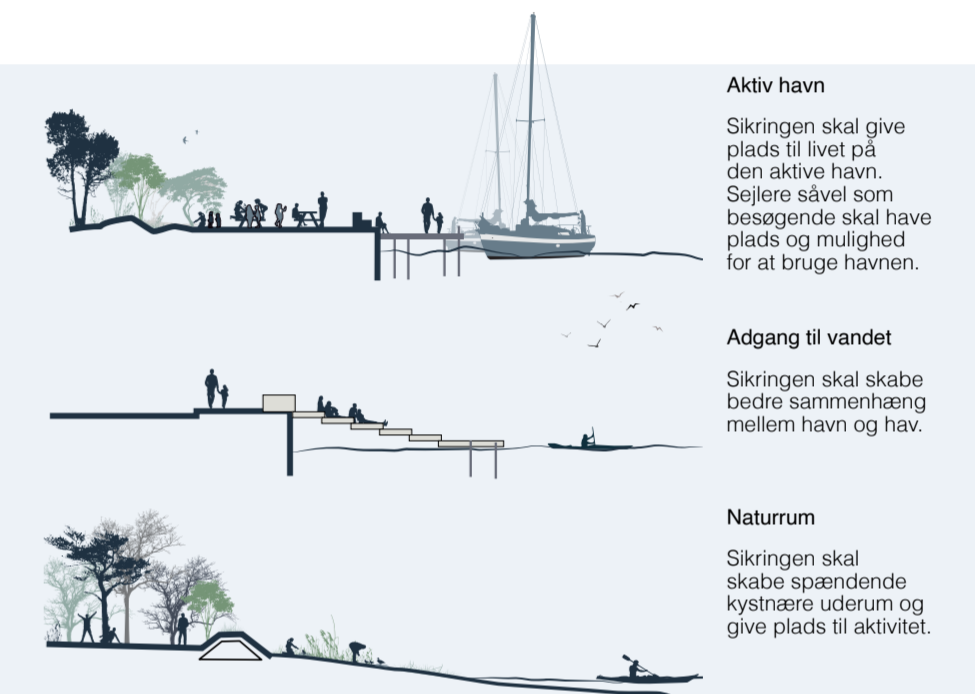
Værdiskabende stormflodssikring

HAVNENES TVÆRGÅENDE TEMATIKKER

Udviklingsplanerne tager afsæt i de tre byers historie og naturlige, kulturelle og sociale værdier. De tre havne besidder alle store fælles kvaliteter og karaktertræk, men adskiller sig alligevel fra hinanden med hver deres stærke egenart, forskelligartede naturoplevelser, samt stedspecifikke foreningsliv og lokale engagement. Havnenes tværgående tematikker er et resultat af de kvaliteter, udfordringer og potentialer, som går igen på de tre havne.

1. INTEGRERET SIKRING

Integreret sikring er - i modsætning til en barrikaderende højvandsmur i metermål - en nøje tilpasset bearbejdning af terræn og sikringstyper, der udspringer af havnenes konkrete udfordringer og behov. Er der tale om et blødt landskab eller en funktionel havn? Hvad er adgangsbehovet for havnens brugere, og er der behov for nye funktioner, opholdsmuligheder eller sikkerhedsforanstaltninger? Er der behov for bemanning for at aktivere sikringen, og hvordan bidrager sikringen mest muligt til omgivelserne og havnens liv? Ud fra disse parametre vælges den sikringsløsning, der passer bedst til det enkelte sted.

Aktiv havn

Sikringen skal give plads til livet på den aktive havn. Sejlere såvel som besøgende skal have plads og mulighed for at bruge havnen.

Adgang til vandet

Sikringen skal skabe bedre sammenhæng mellem havn og hav.

Naturrum

Sikringen skal skabe spændende kystnære uderum og give plads til aktivitet.

2. LIV VED VANDET

I alle tre havne er der et stort ønske om og behov for at understøtte et mere varieret liv på og ved vandet. Det gælder bedre faciliteter for både nye og eksisterende foreninger, byens borgere og gæster. Livet ved vandet styrkes gennem: 1. *Fælles faciliteter* og uderum (f.eks. grejbank, værksted, bådhal), der styrker fællesskabet mellem brugere og synergien mellem klubber. 2. *Bedre tilgængelighed* og adgang til vandet for alle (f.eks. gennem nye dæk og broer). 3. *Bedre opholds- og byrumfaciliteter* for faste brugere og gæster (f.eks. siddepladser, legepladser, træningsredskaber, grønne opholdsområder). 4. *Forskelligartede delområder* på hver havn, der henvender sig til en bred målgruppe.

Fleksibel plads til arrangementer og events

Aktiviteter for børn og unge

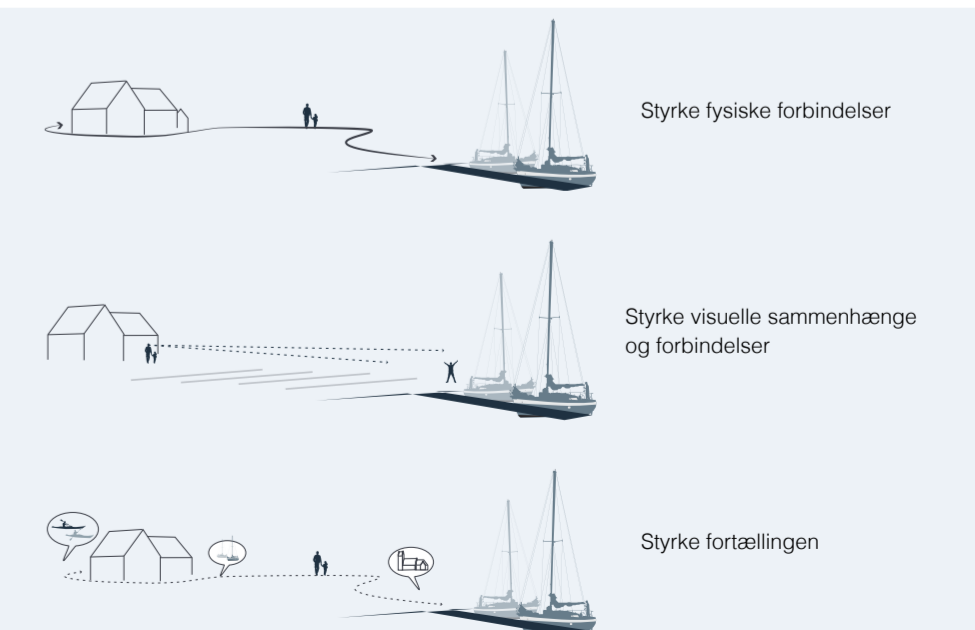
Plads til ophold og læ

Tilgængelighed for alle

Bedre faciliteter til klubber og foreninger

3. SAMMENHÆNG MELLE BY OG HAVN

En manglende sammenhæng mellem livet i byen og livet på havnen er karakteristisk for alle tre havne. For at skabe en bedre forbindelse mellem by og havn vil vi både fokusere på de fysiske forbindelser (f.eks. stier og trafik) og visuelle forbindelser (f.eks. udsyn, sigtelinjer og vægtning af vigtige landmarks). Men også andre forbindelser er vigtige; historie og kulturarv er selve grundlaget for byernes og havnenes tilblivelse, og denne sammenhæng skal også styrkes fremover. Det kan bl.a. være i form af formidling, bevaring og materialevalg.

Styrke fysiske forbindelser

Styrke visuelle sammenhænge og forbindelser

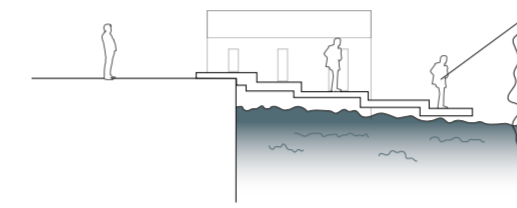
Styrke fortællingen

KYSTSIKRING - LØFTESTANG FOR BYUDVIKLING

At sikre havnene mod stormflod er en nødvendighed, men også en chance for at give byens blå kant og rum et løft, som både skaber nye brugsmuligheder og sociale mødesteder. Kystsikringen kan derfor bruges som løftestang for en bredere byudvikling, der kan meget mere end blot at holde vandet ude.

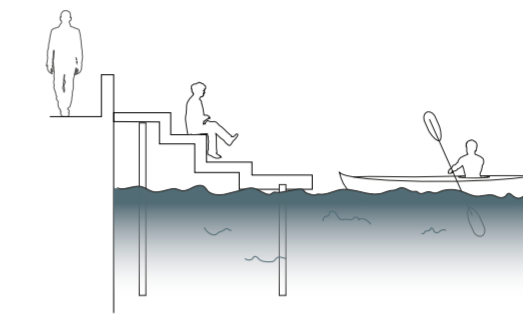
At kystsikringen bruges som løftestang for byudvikling kommer helt konkret til udtryk i sikringens udformning. Den tilpasser sig det enkelte rum og understøtter stedets stemning, historie og brug. På den måde fungerer sikringen som en del af byrummet, og byrummet som kystsikring. Kystsikringen er samtidig med til at dimensionere de forskellige havnerum, så der skabes både store, aktive samlingspunkter, lokale mødesteder og små uformelle invitationer til ophold, stilhed og samtale.

Her vises nogle af de løsninger, som er brugt på havnene, hvor en integreret kystsikring understøtter eksisterende liv og aktivitet og samtidig åbner op for nye brugsmuligheder.

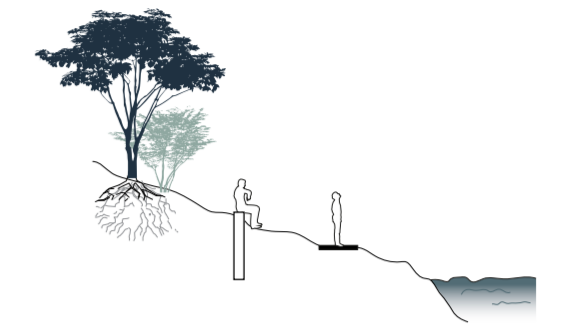
TRAPPE

Sikringen udformet som et trappeforløb, der skaber opholdsmuligheder på kajen. Ind mod bygningerne skaber en lav mur mulighed for ophold vendt mod bygningerne og deres uderum.

ADSKILLELSE AF FUNKTIONER

Kanten skaber her en rumlig opdeling mellem vandaktiviteter og de funktioner, der ligger på den anden side af den lave mur.

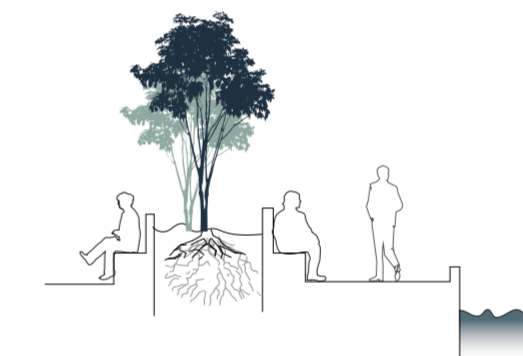
BLØD, LANDSKABELIG MUR

Sikring etableret som en blød mur, der bugter sig med landskabet og skaber et godt sted at sidde.

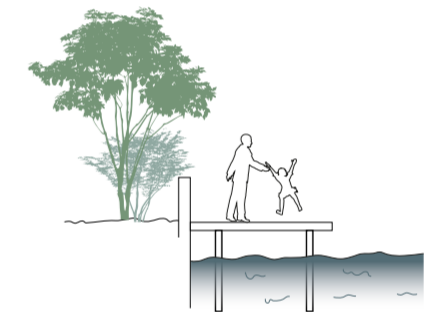
AKTIVITETSKANTER

Sikringsmuren kan udføres i former, som inviterer til leg og aktivitet - f.eks. kan bugtede kanter bruges til at skate eller stå på løbehjul.

BÆNK

Sikring etableret som et hævet plantebed med indlagte bænke, så man kan sidde med ryggen i læ og betragte det forbigående liv.

FAST OG MOBIL

Hvor der er behov for at bevare udsigt (f.eks. fra boliger), kan sikring udføres som lav fast mur suppleret med mobil sikring ved ekstreme hændelser. Således hindrer man ikke udsigten til havnen i hverdagen.

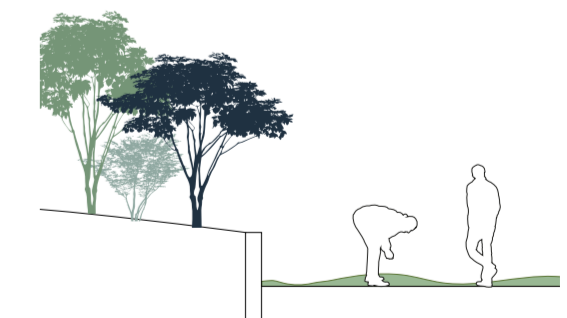
TERRASSEKANTER

Sikringsmuren integreres i hævede terrasser langs bygningerne, hvor der er udeservering med udsigt over havnen.

DIGER

Sikringsdiger integreret i grønne områder bidrager til et varieret og levende landskab med plads til leg og aktivitet. Samtidig giver digerne mulighed for en alternativ gåtur med bedre udsigt.

STØTTEMUR

En sikringsmur skærer sig ind i landskabet med udtryk som en lav støttemur, og bidrager til at skabe en niveaupdeling der kan adskille funktioner.

PRINCIPPER FOR STORMFLODSSIKRING

Fast sikring

En enkel "værktøjskasse" er udgangspunktet for stormflodssikring af alle tre havne. Ved at variere løsningstypologierne, sikres det, at stormflodssikringen integreres i byrummene, samtidig med at der gives plads til det aktive havneliv.

De forskellige løsninger har forskellige kvaliteter og egner sig således til forskellige situationer. Det gør det muligt at tilpasse sikringen til det specifikke sted og brugernes behov.

Mobil sikring

Mobil sikring gør det muligt at bevare et åbent udtryk og høj tilgængelighed i hverdagen. Den gør det samtidig muligt at graduere den faste sikring, så det kun er i de mest ekstreme situationer, der er behov for mobil sikring. Til gengæld kræver den mobile sikring beredskab.

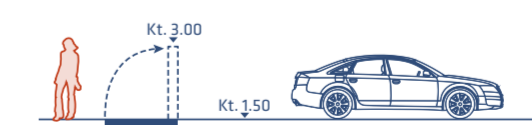
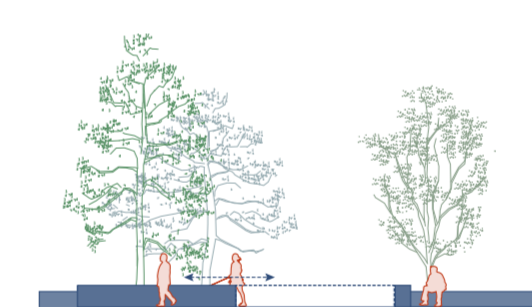
Terrænbearbejdning

Ved naturhavne og grønne områder kan terrænet bearbejdes, således at skader ved stormflodshændelser og højvande minimeres. Samtidig formes et grønt område, som skaber naturlig merværdi i hverdagen.

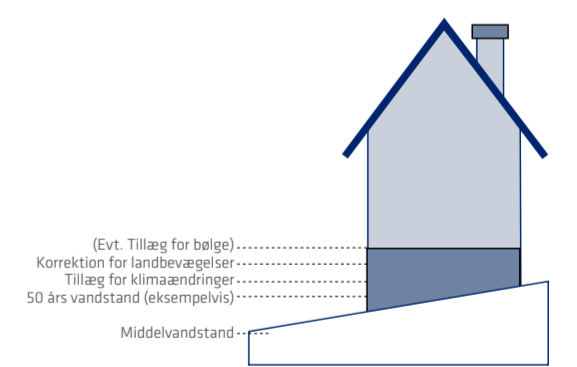
Vippe- og skydeporte

Vippe- og skydeporte er en manuel sikring, der supplerer den faste sikring. Sikringen tillader således uhindret adgang og tilgængelighed til vandet, når der ikke er stormflodssikring.

Sikring via bygninger

Eksisterende og ny bebyggelse kan bidrage til havnens stormflodssikring. Dels kan man afhjælpe skader ved opsætning af mobile sikringsløsninger ved eksisterende byggeri. Ved nybyggeri bør man indtænke en høj sokkelkote (inkl. tillæg for bølger) samt udforme husets ydermur, så den kan tåle vandpåvirkning. Endelig kan man øge terrænhøjden ved nybyggeri, hvis området er i høj risiko for oversvømmelser.

STRATEGISK PLAN FOR PRÆSTØ HAVNEFRONT

Præstø Havn skal sikres mod stormflod og samtidig give bedre mulighed for adgang til og brug af vandet - både for foreninger, lokale og besøgende. Havnen skal binde byen og vandet sammen og gøre området endnu mere attraktivt.

Udviklingsplanen skal vise, hvordan klimasikringen kan bruges som løftestang for en positiv udvikling af området, og give bud på, hvordan havnens byrum og aktiviteter styrker livet på havnen. Herudover foreslår planen, hvordan de forskellige dele af udviklingsplanen kan prioriteres over tid i forhold til hver dels effekt på området.

Med denne udviklingsplan ved hånden skal både kommunens beslutningstagere, foreninger og borgere få et klart overblik over havnens store potentiale og mange udviklingsmuligheder, og få en forståelse af, hvordan små som store udviklingstiltag og investeringer kan gøre en forskel for fremtidens Præstø Havn.

KONTEKST

Nyso

Storeholm

Lilleholm

Næbskoven

Præsto Havn

Frederiksminde

Præsto Kirke

Rutebilstationen

Bibliotek

Tubæk Å

Præsto Camping

Stadion

Præsto Skole

Præsto Hallen

PRÆSTØ HAVN

Hvad er det helt særlige ved Præstø Havn, og hvad skal man passe på og tage højde for, når havnen skal udvikles? Udviklingsplanen står på skuldrene af en grundig analyse, som trækker på baggrundsmateriale, observationer på stedet og samtaler med lokale.

HISTORIE

Præstø var oprindeligt en ø med forbindelse til fastlandet via bro og færge. I 1827 blev havnen på Præstø etableret på øens nordlige side. Den har været et vigtigt knudepunkt til oplandet og med forbindelser til Tyskland. I takt med, at Præstø's handelsliv blev stærkere, begyndte udbygningen af boliger mod fastlandet, og Tubæk Å blev indsnævret til det smalle løb, vi kender i dag. Samtidig er byudviklingen fortsat på fastlandet, og der bor i dag 3.800 indbyggere i Præstø. I dag er industrien på havnen borte til fordel for en lystbådehavn med et rigt forenings- og kulturliv.

Præstø år 1800

KLIMA OG VAND

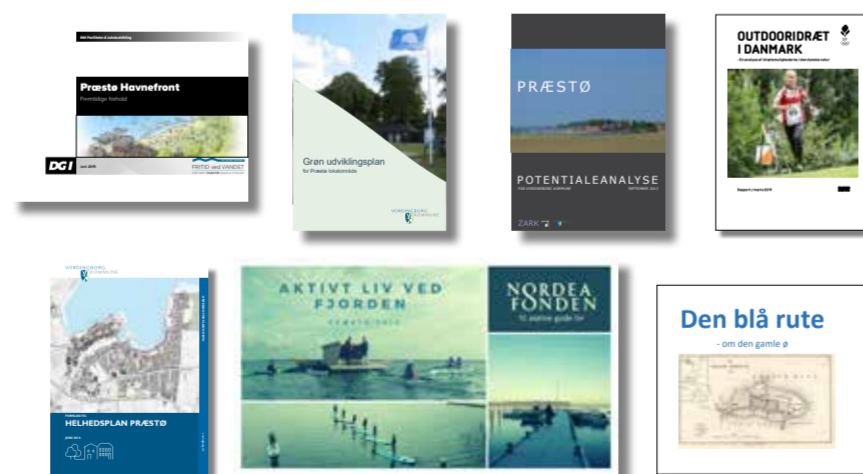
Præstø ligger inde i Præstø Fjord med en snæver åbning ud til Øresund. Vandstanden her er bestemt af hvordan vandet fra Øresund påvirker fjorden. Der kan være en grad af lokal vindstuvning mod Præstø, hvis vinden kommer fra østlige retninger. Lokalt vindgenererede bølger ved Præstø vurderes ikke til at være problematiske ved højvande, der typisk er genereret i forbindelse med storme med vind fra nordlige retninger. Der er herudover åen der løber igennem interesseområdet, som kan stuve op. Vordingborg kommune løser problemet med at afvande åen med en pumpe ud i havet ved store afstrømningshændelser.

Oversvømmelseskort med vandstande til kote +2.0

SIDELØBENDE PROJEKTER

For området ved Præstø Havn er der løbende blevet udviklet analyser og planer, der forsøger at tegne et billede af det fremtidige havneområde. Det drejer sig om det lokalt udviklede initiativ "Den Blå Rute", der beskæftiger sig med, hvordan en eksisterende rute ved hjælp af nedslag rundt om Præstø kan forstærke oidentiteten. Derudover drejer det sig om DGI's plan for "Fremtidige forhold på Præstø Havn" og arkitektfirmaet Zarks potentialeanalyse for Præstø. Vordingborg Kommune har ligeledes udarbejdet en helhedsplan for Præstø med nedslagspunkter ved havneområdet. Alt dette materiale og mere er et fantastisk udgangspunkt, hvorfor flere elementer danner grundlag for denne udviklingsplan.

VIGTIGE TRÆK

ØEN RUNDT

At Præstø oprindeligt var en ø, mærkes tydeligt, når man bevæger sig langs vandet. Hele strækningen kan ikke overskues på én gang - man må bevæge sig videre for at opdage, hvad der ligger længere fremme.

På øens østlige spids, mellem Frederiksminde og naturområdet, fornemmes ø-konturen allerstærkest.

Dambæks Haveligger som en oase mellem sejler- og Foreningshavnen.

Mellem midtbyen og lystbådehavnen ligger den lille bypark med det populære springvand.

Ved Foreningshavnen er der en uformel stemning, som understøttes af det opbevarede grej, de grønne omgivelser og den bløde vandkant.

FORSKELLIGE MILJØER

Hele vejen rundt langs vandet findes der afgrænsede og vidt forskellige miljøer - fra byparken til kultur- og lystbådehavnen, gennem Dambæks Have, videre til Foreningshavnen og stranden, rundt om pynten til parken og den lille jollehavn, Dalen, under de store træer, og ned langs Tubæk Å til man ender ved starten.

KULTURARV OG -LIV

Der findes flere smukke, gamle bygninger på Præstø Havn, som er med til at skabe en særlig stemning. I ét af de gamle pakhuse er der indrettet et spillested og kulturhus, som sammen med restauranterne og flere årlige begivenheder såsom "Fransk Forår" skaber et rigt kulturliv året rundt.

De gamle pakhuse giver havnen karakter og stemning.

Restauranterne på havnen er med til at skabe liv hele året rundt.

LOKAL VIDEN OG LOKALE ØNSKER

Brugerne er drivkraften for livet og udviklingen på havnen, og de spiller en vigtig rolle når det kommer til de fremtidige udviklingsplaner. Ingen kender havnens kvaliteter og udfordringer bedre end dem som har deres daglige gang her, og ingen ved hvad havnen mangler mere end de som ønsker at være på havnen, men ikke har fundet plads.

I forbindelse med udarbejdelsen af udviklingsplanen er lokale aktører og beboere blevet hørt ad flere omgange. Først blev havnens vigtigste aktører inviteret til et partsmøde d. 7. maj 2019, og dernæst blev der afholdt et byværksted i Præstø d. 23. maj 2019, hvor mange af byens borgere deltog. Endeligt er udkastet til udviklingsplanen blevet fremlagt på et fælles byværkstedsmøde for alle tre havne d. 17. juni 2019, hvor aktører og borgere gav feedback. Derudover har der været oprettet projektkontorer hvor borgere og andre interesserede ugentlig har kunne mødes med projektlederne for at diskutere og blive opdateret på projektets fremgang. Samtidig har man kunne deltage i debatten om havnenes udvikling på den digitale dialogportal. En mere uddybende beskrivelse af inddragelsesprocessens resultater kan læses i det separate dokument, 'Opsamling på inddragelsesproces', men her er medtaget de vigtigste indsigter og inputs.

AKTØRER PÅ HAVNEN

På Præstø Havn findes der både restaurationer, kulturliv og et rigt foreningsliv. Samtidig er det kendetegnende for Præstø, at der findes et stærkt engagement blandt erhvervsdrivende og borgere, og der findes flere grupper og sammenslutninger, der arbejder med udviklingen af byen og havnen - herunder Initiativgruppen for Præstø og Præstø Handel- og Erhvervsforening. Derudover findes 'Aktivt Liv ved Fjorden', som er en sammenslutning af lokale foreninger, der arbejder for at styrke foreningsfællesskabet og aktiviteterne ved, på og i vandet.

"Præstø havn skal fortsat være en harmonisk, gammel og hyggelig havn - ligesom vi har nu".

"Havnevej er en barriere mellem byen og havnen, og bilerne kører stærkt. Man skal have børnene i snor."

"Vinteropbevaringen af bådene på havnen skæmmer rummet, som ellers emmer af lys og liv."

"Der mangler liv og plads på havnen om vinteren pga. af vinteropbevaring af bådene. Og det er synd. Fjorden er jo ligeså smuk på en vinterdag."

"Det er blot et spørgsmål om held, at der ikke har været det "rigtige" uvejr, som har været endnu mere ødelæggende." (ift. vindretning og højvande på samme tid.)

KONKRETE ØNSKER & IDÉER FRA KERNEAKTØRER

- "Den blå rute" - en fysisk rute, der går rundt om "øen" og binder et bånd om den centrale del af byen.
- Reetablere brostensbelægning.
- Fodgængerfelt over Havnevej til isbøden, så der skabes en bedre og mere sikker forbindelse.
- Depotplads til vinteropbevaring af både, så både ikke står på promenaden om vinteren.
- Både kan opbevares ved græsplænen ved Frederiksminde
- Mere aktivitet på vandet for turister - Goboats, vandcykler med picnicborde.
- Hele brammen ved Tubæk Å kunne blive en park for rekreation, aktivitet, fiskeri - og forstærker følelsen af øen.
- Bådudlejning- sejlture ud af havnen - turbåd, fiskerbåd.
- Få genskabt oplevelsen af øen.
- en moderne badeanstalt - ligesom den uendelige bro ved Århus.
- En dækmole, som flyder rundt om lystbådehavnen og som man kan bade fra.
- Roklubben og kajakklubben kan evt. dele nogle faciliteter.
- Salgsvurdering sammen med havekatalog - det vil gøre husene langs Tubæk Å mere værd.
- Afmærkning af den blå rute.
- Ny legeplads.
- Træk livet fra havnen til byen - fokuser på Havnevej.
- Nyt ishus ved stranden på den blå rute
- En kiosk hvor roklubben er.
- Lys på havnen - der er helt mørkt.

HOVEDGREB

På baggrund af analyser og inddragelsesprocessen arbejdes der videre med tre anbefalinger, der vil fungere som planens hovedgreb.

Vandets vej

Fremhæv den gamle ø ved at skabe en rekreativ forbindelse hele vejen rundt.

Vandets Vej er en rekreativ forbindelse, der slår en ring om Præstø by. Forbindelsen er tænkt som et stiforløb, der tilpasser sig det enkelte område og derfor giver mulighed for mange forskellige oplevelser.

Vandet viser vej rundt om øen og fremhæver oplevelsen af Præstø som ø. Ruten leder besøgeren forbi attraktioner og områder af høj naturkvalitet og kulturarv. Vælger man en 'smutvej' over øen, bevæger man sig gennem Præstø's historiske bymidte.

De historiske spor og fortællinger formidles i materialevalg, skiltning og infostandere, der også viser, hvor på ruten man befinder sig samt 'genveje' over øen.

Perler på en snor

Brug de mange forskelligartede udtryk langs kysten til at skabe oplevelser og variation.

Hele vejen rundt om øen skaber de mange forskelligartede udtryk, seværdigheder og aktiviteter oplevelser og variation langs ruten. Diversiteten langs Præstø Havn er en stor kvalitet, der både er med til at gøre havnen til et mere spændende sted, og samtidig er med til at sikre, at der er noget at komme efter for alle.

Fælles udvikling

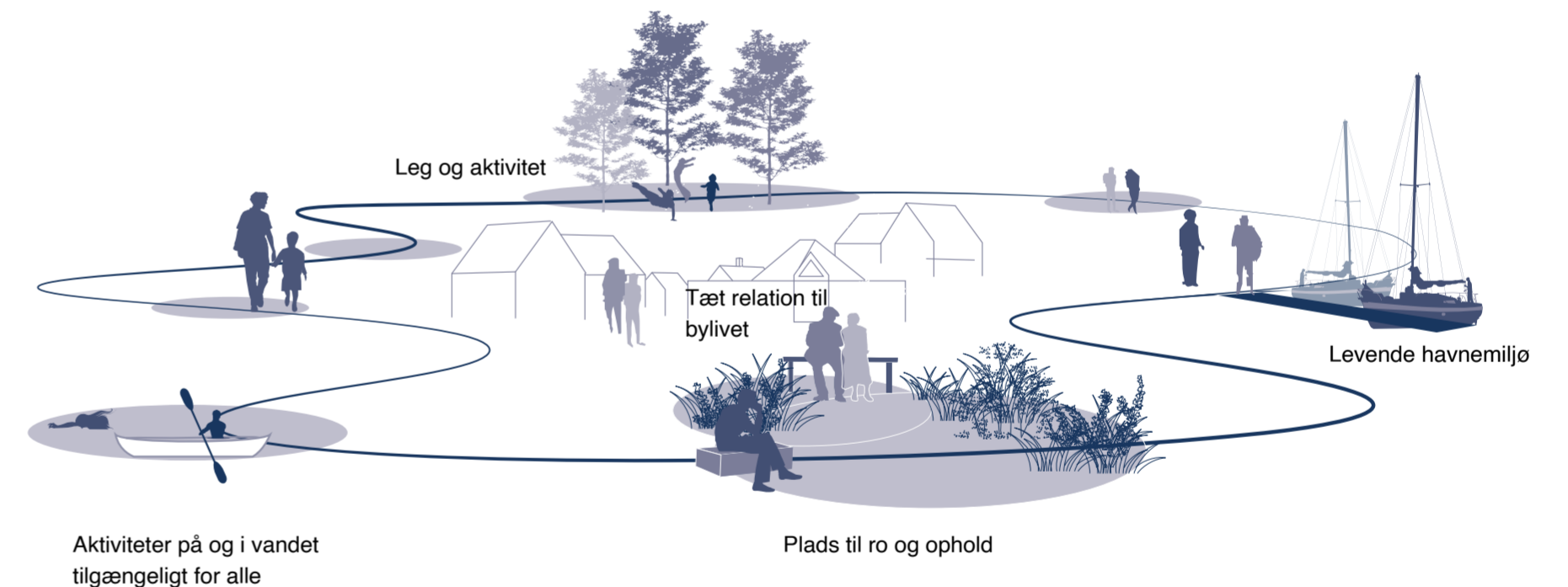
Udnyt den tætte sammenhæng mellem bymidte og havn til at skabe en fælles udvikling af kultur- og forretningslivet.

I Præstø ligger havn og bymidte meget nær hinanden. Enkle greb og tiltag vil kunne styrke forbindelserne mellem de to og dermed sikre, at havnens udvikling bidrager til en fælles byudvikling.

Styrk bylivet ved at skabe gode rammer for mange forskellige brugergrupper.

KONCEPT - ØEN RUNDT

Det ligger i navnet – Præstø – at man burde kunne gå langs vandet hele vejen rundt om byen. Og det er netop denne tanke, der er grundlaget for udviklingen af Præstø Havn. En samlende forbindelse omkring den gamle by, der, ligesom når man bevæger sig i både by og natur, byder på stor variation. Vandet er hele tiden nært og hele tiden rammen for både natur- og kulturoplevelser – hele øen rundt.

SITUATIONSPLAN

Et godt havneliv for alle sikrer vi bedst gennem et fleksibelt design, der griber stemningen og mulighederne i de enkelte havnerum. Havnerummene skal kunne bruges til mange forskellige aktiviteter på tværs af dagen og året, til hverdag og til fest, og samtidig have plads til både de aktive og dem, der holder af at nyde et stille øjeblik på havnen.

Designet skaber diskrete afgrænsninger mellem de intime og mere aktive rum, skaber plads til ophold netop dér, hvor mikroklimaet og omgivelserne lægger mest op til det, og skaber rammerne for, at der kan opstå synergi mellem havnerummene og de funktioner, der findes på havnen. Designet inviterer kultur-, erhvervs-, institutions- og foreningslivet ud i havnens rum, og styrker dermed oplevelsen af den store variation i havnens liv.

PLANENS LAG

Udviklingsplanen for Præstø Havn tager afsæt i byens særlige identitet som tidligere ø og den allerede store diversitet, der findes langs vandet. Planen bygger videre på havnens og byens egenart samt områdets eksisterende potentialer.

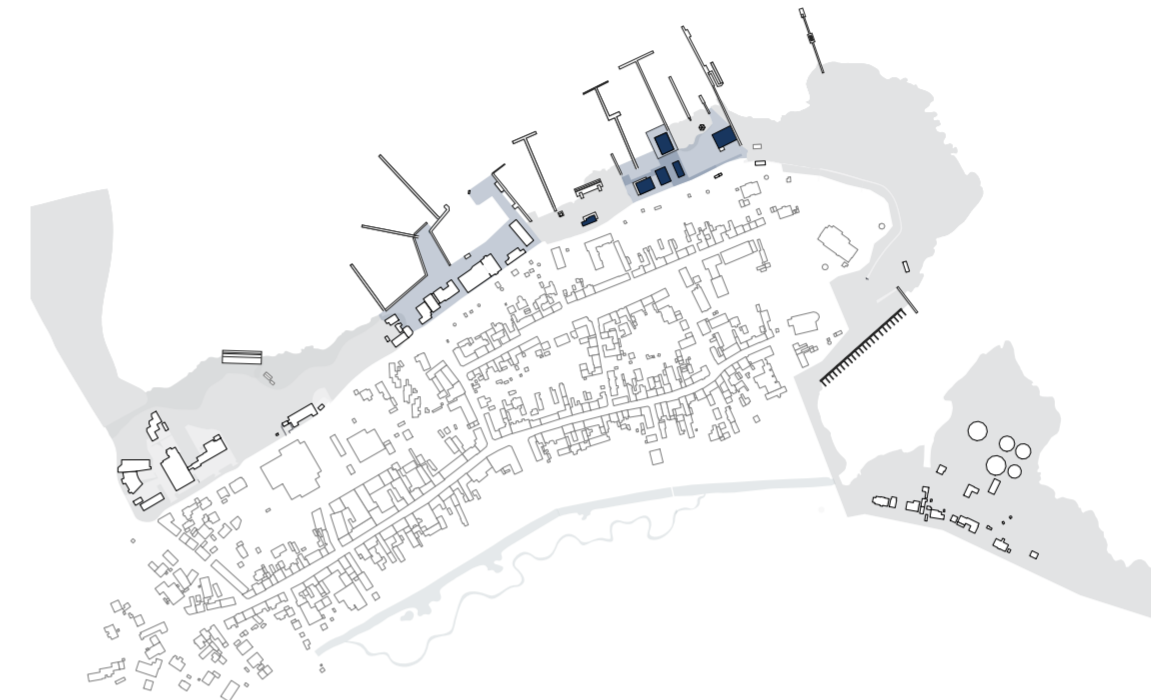
STYRK FORBINDELSERNE

1. Turen rundt om den gamle ø, langs vandet, gøres tydelig, tilgængelig og oplevelsesrig.
2. Eksisterende forbindelser på tværs af "øen" gennem den gamle bykerne fremhæves og gøres mere sikre for bløde trafikanter.

NYE BYRUM

Havnens nuværende struktur med et forløb af flere mindre rum styrkes og defineres.

1. Havneparken
2. Kulturhavnen
3. Haven
4. Foreningshavnen
5. Stranden
6. Rørskoven
7. Naturhavnen
8. Tubæk Å

STYRK FÆLLESSKABET

De sociale fællesskaber styrkes og gives bedre rammer ved at skabe fælles pladser, faciliteter og muligheder på tværs af havnens brugere og byens borgere.

Havnens foreninger får en fælles base i Foreningshavnen, hvor mulighederne for møder og samarbejder på tværs af foreningerne styrkes.

AKTIVITETER PÅ OG VED VANDET

Adgang til vandet forbedres gennem tiltag i hele havnens forløb. Der skabes mulighed for roligt ophold ved vandet, aktivitet på vandet og at komme i vandet.

Der etableres offentlige toiletter samt adgang til bad, omklædning og vaskeri.

KYST- OG KLIMASIKRING

Klimasikringen løber i hele havnens længde og sikrer, at bygninger og fælles arealer ikke skades under stormflod.

Tubæk Ås forløb slynges og gøres mere naturligt, lige som områdets kapacitet øges.

DESIGN AF STORMFLODSSIKRING

Stormflodssikringen og de tilhørende byrum er designet, så de både beskytter mod oversvømmelser og giver mulighed for et så stort og rigt kreativt og rekreativt byliv som muligt. Designet er baseret på havnens eksisterende materialer, skala og æstetik. Dette giver stormflodssikringen og byrummene en unik stedbunden karakter, der forstærker havnens særlige karakter.

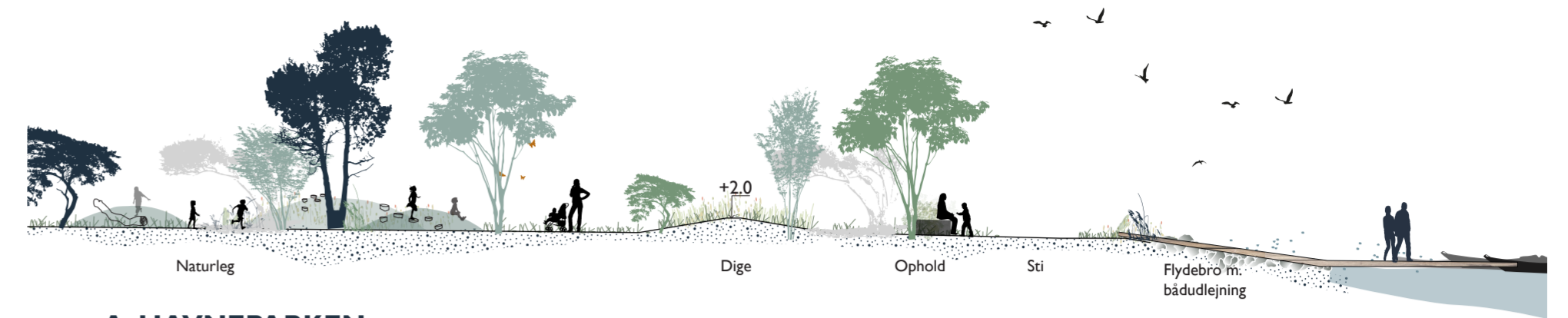
DESIGN AF STORMFLODSSIKRING

Med afsæt i historik og klimafremskrivninger er det bestemt at stormflodssikringen skal sikre op til kote +2.0, det vil sige to meter over dagligt vande.

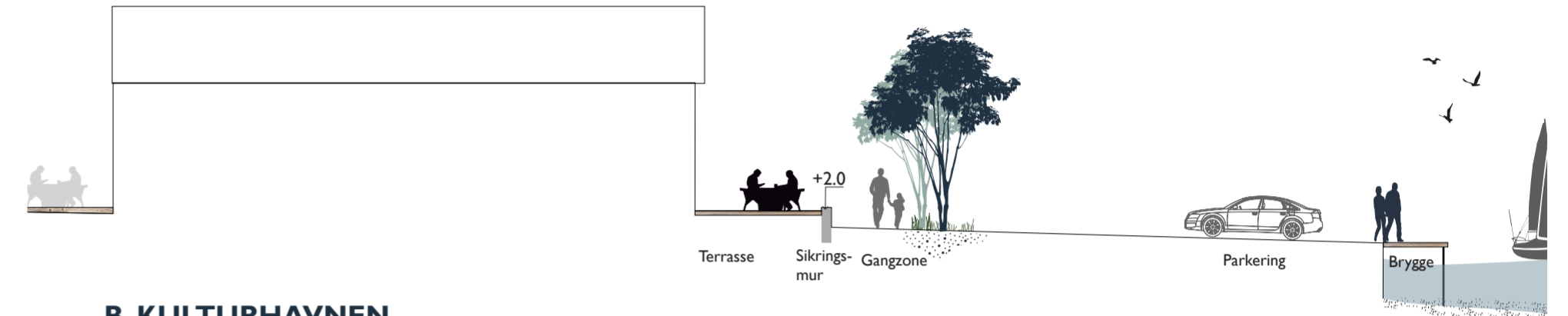
Stormflodssikringen og de tilhørende byrum er designet, så projektet bliver robust, realiserbart og med minimal drift. Ved at tage udgangspunkt i havnens eksisterende materialer - såsom beton, asfalt og hårdt træ - integreres stormflodssikringen og de nye byrum i det eksisterende havnemiljø, samtidig med at de hårdføre materialer gør stormflodssikringen robust og holdbar.

Ved desuden at designe stormflodssikringen i den eksisterende havns skala og æstetik, kan vi tilføje en række nye elementer (rækværk, lysmaster, moler og trapper), der på én gang tilfører nye kvaliteter til havnen og samtidig viderefører havnens særlige udtryk. Designet er dermed specifikt for Præsto Havn og består af velkendte og afprøvede dele, samtidig med at designprincippet let tilpasses og skales til andre havnemiljøer.

Ved samtidig at udforme sikringen og byrummene på en måde, der sikrer rekreative muligheder, maritime aktiviteter, sanselige naturoplevelser og rum for produktion og iværksætteri, kan vi skabe en unik ramme for et levende og pulserende havne- og byliv. Et byliv, hvor man ikke bare passivt sidder og drikker kaffe, men hvor håndværksproduktion og arbejdsdag, fritidsliv og havneliv går hånd i hånd i en samlet rekreativ og kreativ symbiose.

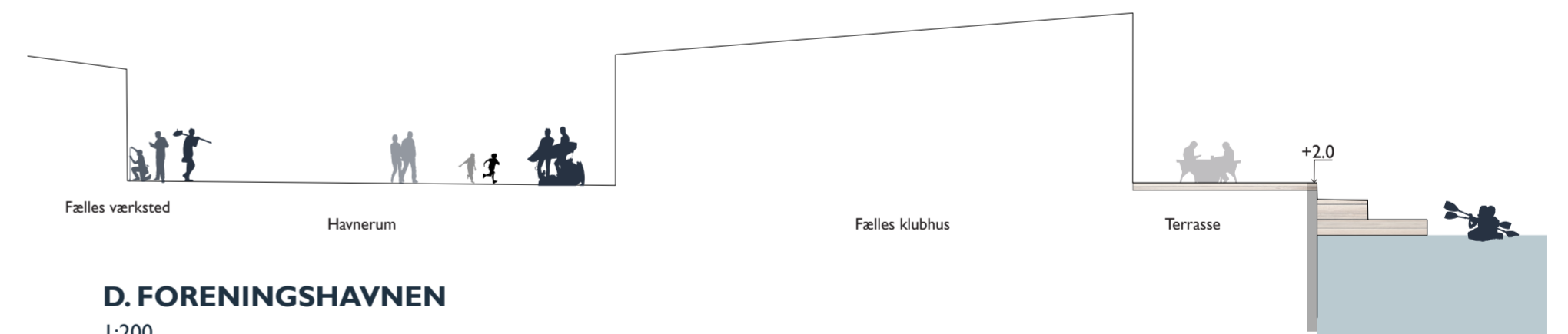
A. HAVNEPARKEN
1:200

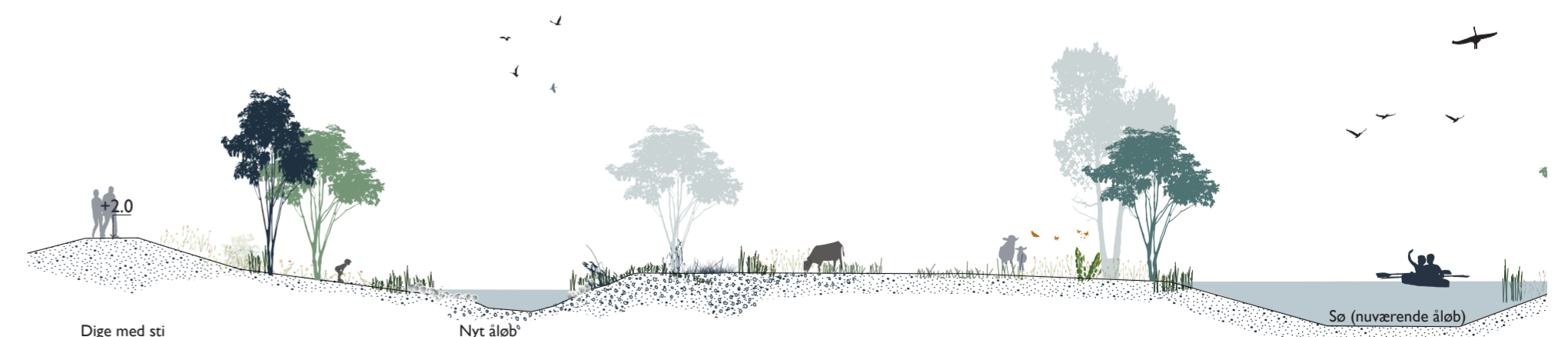
B. KULTURHAVNEN
1:200

C. HAVEN
1:200

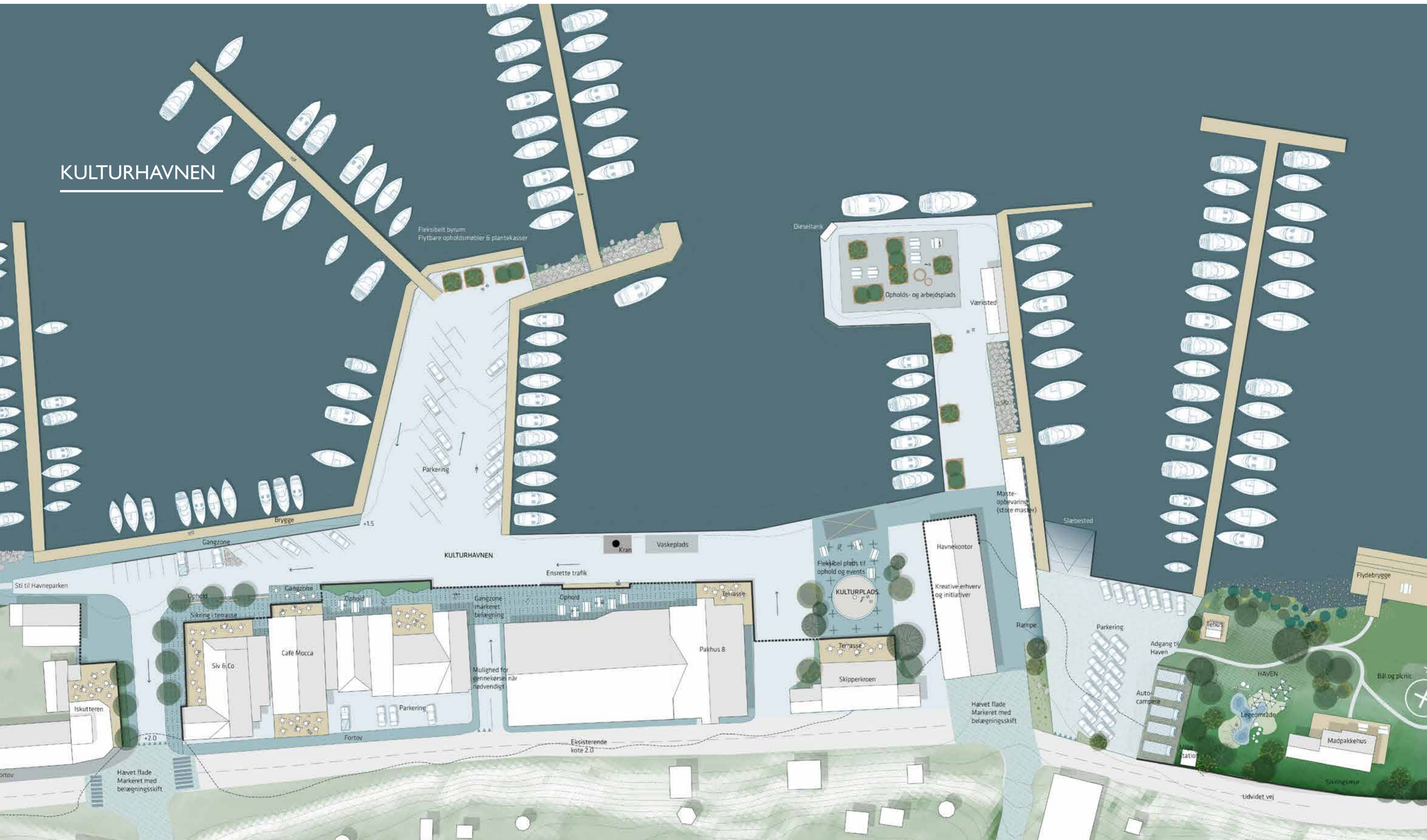

D. FORENINGSHAVNEN
1:200

E. TUBÆK Å
1:200

KULTURHAVNEN

KULTURHAVNEN

Kulturhavnen er havnens hjerte. Her mødes den aktive lystbådehavn med et levende kultur- og restaurationsmiljø. Bådejere arbejder på bådene, børnefamilien kigger på havnelivet, mens de spiser is, og besøgende nyder både mad og musik på terrasserne.

Havnetrappen

Rigtig mange mennesker færdes på denne del af havnen, og pladsen kan virke trang, når gående, cykler, biler og trailere skal deles om pladsen. Derfor udnyttes kystsikringen til at skabe en klar struktur på havnen. En sikringsmur løber i samspil med en belægning langs havnens bygninger og er skiftevis integreret i terrasserne og ude i rummet som opholdsmøbler. På den måde er det tydeligt, hvor man kan gå og opholde sig uden at skulle holde øje med biler, og hvor man skal dele pladsen.

Kulturpladsen og Pakhuset

Ved siden af det gamle pakhuis etableres en åben og fleksibel plads, som kan indtages på forskellig vis af byens borgere og foreninger. Det smukke gamle pakhuis får nyt liv, når havnekontor, kreative initiativer og erhverv flytter ind. Det betyder, at pakhuset vil bidrage til livet på havnen og blive en del af mange brugere og besøgendes daglige gang på havnen.

Molerne

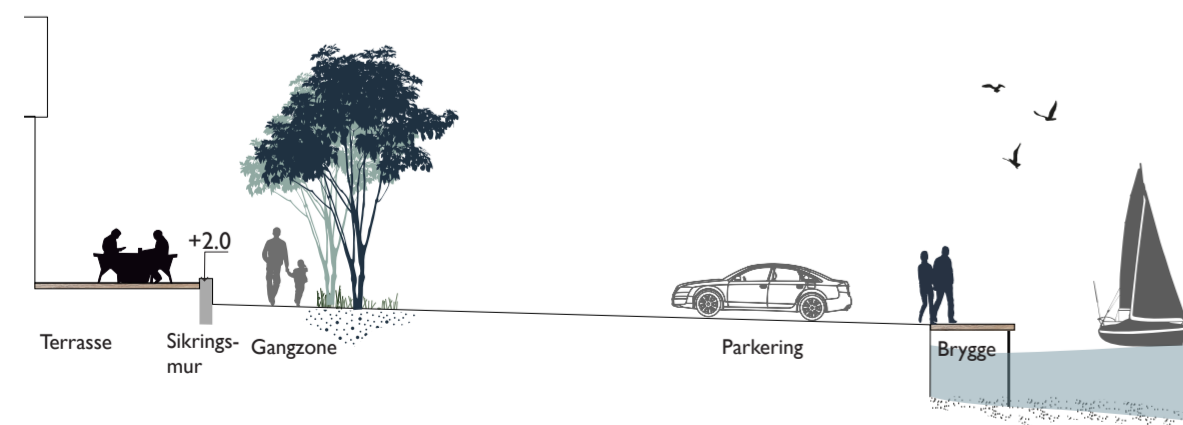
Der etableres en ny træbrygge, som gør det muligt at gå langs havnens kant, hvor det er muligt. Samtidig skabes der mulighed for ophold for enden af molerne. I det gamle havnekontor indrettes et lille værksted. Foran værkstedet gøres der plads til både ophold og at arbejde på bådudstyr. Opholdsmøblerne er mobile og kan omarrangeres efter behov og flyttes helt væk, når der om vinteren er behov for plads til opbevaring af både.

Masteopbevaring

Da master ikke længere kan opbevares i det gamle pakhuis, etableres en ny bygning til master, som er let at tilgå fra jorden, og som om sommeren (når masterne er i brug på bådene) kan bruges til læfyldt ophold.

Parkering og autocampere

I Kulturhavnens østlige ende etableres plads til parkering og autocampere. Samtidig anlægges et slæbested, da der her er gode dybdeforhold for lidt større både.

Haven

I forlængelse af Kulturhavnen finder man Haven - et grønt åndehul midt på havnen. Det grønne område omkring sejlkubbens nuværende hus, er en lille oase hvor man kan komme væk fra den livlige aktivitet på både Kultur- og Foreningshavnene. Der etableres mulighed for at spise medbragt mad, både ude i det grønne og under tag i det gamle klubhus.

Den eksisterende legeplads opgraderes og der skabes et spændende og udfordrende legerum, der appellerer til både små og store børn. I Havens afgrænsede grønne rum kan man med ro i sindet slippe de mindre børn løs på legepladsen. Hvis man bevæger sig langs stien ud mellem sivene finder man en flydebro, hvorfra man kan fiske, stikke tærne i vandet eller bare nyde udsigten over vandet.

Forbindelser

Kulturhavnen forbindes til bymidten via sammenhængende belægninger der skaber en let forståelig fysisk og visuel forbindelse mellem havnen, Torvet og Adelgade. Der er desuden lagt vægt på at friholde udsynet til vandet når man bevæger sig fra byen mod havnen.

FORENINGSHAVNEN

Foreningshavnen er en ny fælles base for havnens klubber og foreninger. Her skabes de gode rammer for et aktivt liv på vandet og for fællesskaber og aktivitet på land.

Det fælles klubhus

Flere mindre klubber, som i dag mangler faciliteter, samles i et åbent fælles klubhus, hvor de deles om faciliteter. Huset placeres på en terrasse, der trapper ned til vandet. Herfra kan man komme på vandet med kajaker og paddleboards, og vinterbaderne kan komme i vandet om vinteren. Huset indrettes med fælles opholdrum, bade- og omklædningsfaciliteter, sauna, køkken og opbevaring.

I forbindelse med fælleshuset etableres et aktivitetsareal med boldbane, skatekanter og opholdstrin i tæt forbindelse med det grønne område med bålhytte, kajaker og ikke mindst havet.

Fælles om havnen

Ud over det fælles klubhus opføres der på Foreningshavnen også et nyt klubhus til sejlklubben, en fælles bådhal, masteopbevaring og et fælles værksted inkl. offentlige toiletter. Roklubbens eksisterende klubhus udvides og facaderenoveres, så havnens bygninger får et sammenhængende udtryk. I det udvidede klubhus bliver der nu også plads til kajakklubben, som får egne lokaler.

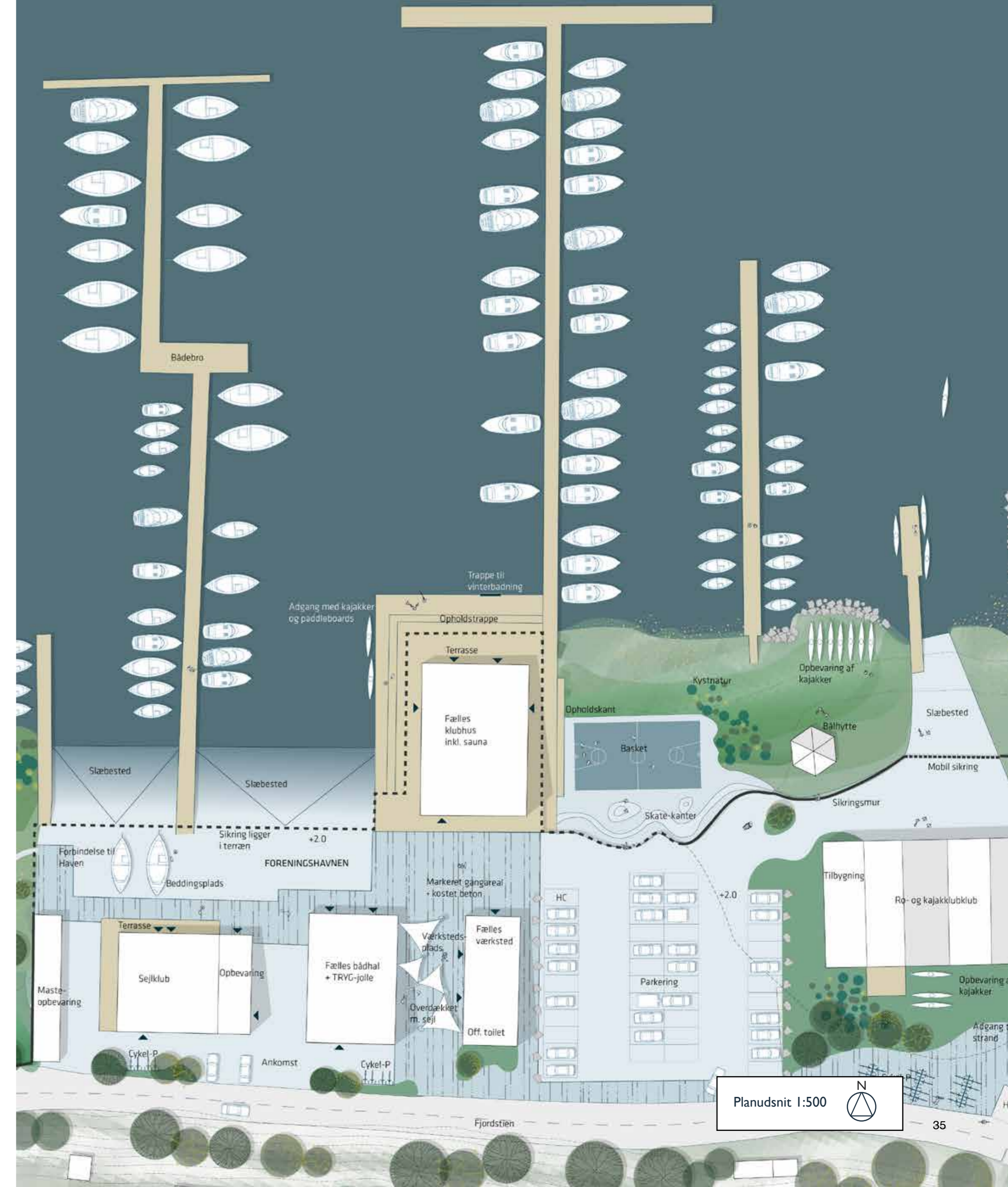
Mellem bådhal og værksted indrettes et fleksibelt rum, som om sommeren vil være arbejds- og opholdsplads og om vinteren have plads til opbevaring. Bygningerne står på en let hævet flade - på den måde integreres kystsikringen i terrænet, så man undgår mure. Dermed sikres uhindret adgang til vandet via de brede slæbesteder. Den store flade samler de forskellige bygningers aktiviteter og skaber et fælles rum imellem husene, hvor man kan mødes på tværs af foreninger. Et gangareal markeres tydeligt og forbinder foreningshavnen med Haven og Stranden, således at man sikkert kan bevæge sig langs vandet mellem havnens rum.

Når de fysiske rammer optimeres og forbedres, giver det mening også at styrke de sociale rammer. Det er oplagt at styrke eksisterende og nye samarbejder med lokale institutioner, f.eks. ungdomsskole, skoler, fritidsklubber, dagtilbud, plejecentre m.m. Dette skaber en stærkere forankring af havnens aktiviteter i lokalområdet, ligesom det giver mulighed for at række ud til nye brugere og især tiltrække flere børn og unge til havnen. Ved at skabe møder og samarbejder på tværs og udnytte, at der nu vil være bedre plads til nye ideer, får nye brugergrupper mulighed for at skabe tilhørsforhold og ejerskab til havnen.

Tilpasning til området

Når der bygges på dette område af havnen, er det vigtigt, at det gøres med omtanke og hensyn til det naturskønne område. Bygninger placeres med brede mellemrum og lidt trukket tilbage fra vejen, så man undgår at skabe en klemt og uskon bagside men i stedet bevarer de lange kig og den rumlige oplevelse af skrænten i ryggen af havnen. Bygningernes udformning og materialitet skal være enkelt og åbent, ligesom det skal sikres, at der ikke tages udsyn fra bagvedliggende beboelse. Mellem vej og bygninger skabes der smukke og intime adgangsrum ved hjælp af beplantning og belægning. Det er et inviterende ankomstråde snarere end en klemt bagside.

Der etableres plads til opbevaring af mindre master som kan løftes ind fra bygningens langside - store master opbevares på Kulturhavnen. Parkeringspladsens areal er fleksibelt og kan anvendes til parkering, opbevaring af både, events eller andre aktiviteter efter behov.

TUBÆK Å

Tubæk Å er et naturskønt område i tæt relation til byen. Åen slynger sig gennem et engområde, der forandrer sig med åens naturlige rytme og skaber et dynamisk landskab med høj artsdiversitet.

Å, slyng dig

Tubæk Å ligger idag som en skarp, lige dræningslinie gennem engen, og det er svært at komme tæt på vandet uden at få våde fødder, ligesom det dikteres af vandregulativet at man ikke må sejle på åen, som med sine 10 meter i bredden ikke egner sig som naturligt vandløb. Derfor anlægges der et nyt slynget åløb som vil understøtte naturkvaliteten, biodiversiteten og hverdagslivet i Præsto.

Langs engområdets sydlige side anlægges et dige, der sikrer, at den nærmeste bebyggelse ikke oversvømmes ved høj vandstand. Diget vil samtidig fungere som stiforbindelse langs med åen, hvorfra man vil have udsigt over hele vådområdet. Der foreslås ligeledes et muligt dige på nordsiden af åløbet, hvis endelige placering og udformning skal udarbejdes i samarbejde med berørte grundejere. Disse tiltag vil have en dæmpende effekt på de oversvømmelsesproblemer, man oplever ved åens udløb. Der arbejdes samtidig videre med løsninger opstrøms.

Biodiversitet

Det smallere, slyngede åløb vil styrke biodiversiteten i området da det slyngede forløb tilgodeser den hydrologiske dynamik og vandets naturlige processer, hvilket skaber variation i levesteder i vandløbet. Åen vil derfor blive hjemsted for et væld af arter. Arealet afgræsses for sikre et dynamisk og attraktivt naturområde samt for at forhindre at området groer til.

Forbindelse og aktivitet

En boardwalk langs åen/søen erstattes af det dige der anlægges på sydsiden af den nyetablerede, slyngede å. Der etableres en sti på diget, der giver mulighed for færdsel langs hele åforløbet og som binder an til tankerne i Blå Rute omkring den gamle ø Præsto, hvor man kan færdes langs vandet hele vejen rundt om øen. Langs diget etableres opholdsområder der gør det muligt at komme tættere på området hvad enten man vil spise sin madpakke eller gå på opdagelse langs åen.

Det vil blive muligt at sejle på det eksisterende åløb som vil blive en sø der fortsat står i forbindelse med fjorden.

LEG & LÆRING PÅ HAVNEN

Præstø Havn er også et sted for børn og unge - det er et sted, hvor man både kan lege og lære, og et sted man kommer i skoletiden såvel som i fritiden. Flere rum er indrettet til at gøre det både sjovt og spændende at være på havnen.

1. Leg i naturen

Flere steder langs havnens forløb etableres der legeområder med udgangspunkt i naturens egne virkemidler; bølget terræn, beplantning man kan gemme sig i og naturelementer man kan klatre, øve balance eller lege jorden er giftig på. Der gives plads til fysisk udfoldelse og fri fantasi, når man slår sig løs i legeområderne i Havneparken, ved stranden og langs diget.

2. Leg i Haven

I Haven skabes et spændende og udfordrende legerum, der appellerer til både små og store børn. I Havens afgrænsede grønne rum kan man med ro i sindet slippe de mindre børn løs på legepladsen, mens der spises madpakker i den lille hytte.

3. Street sport på Foreningshavnen

På Foreningshavnen bliver der mulighed for basket og skate – og hvad man ellers kan finde på. På kanten til vandet og i tæt forbindelse med det fælles klubhus gives der mulighed for at slå sig løs på boldbanen, øve sig på tricks eller slå sig ned med vennerne.

1. Leg i naturen

2. Leg i haven

3. Street sport

BEPLANTNINGSTRATEGI

Præstø er formet og eksisterer i tæt relation til den sydsjællandske kystnatur. Den smukke og robuste kystbeplantning fra fjorden trækkes med ind på havnen og understreger Præstø Havn som en havn, der er i tæt kontakt med naturen.

Beplantningsstrategien tager udgangspunkt i samspillet mellem havn og kyst og mellem det vilde og selvgroede. Kystens beplantning er robust og kan tåle stærk vind og saltvand, og så er den oplevelsesrig året rundt. Præstø Havns mange grønne områder er en blanding af den robuste kystnatur, frodige engbiotoper og et mere kultiveret udtryk. Den varierede beplantning vil være med til at understøtte den oplevelsesrige variation langs havnen. De eksisterende beplantninger i Haven og rundt om pynten bevares, mens nye beplantninger etableres i Havneparken og langs Tubæk Å.

Fyrretræer, birk, pil, tjørn, hjælme og marehalm er eksempler på arter, der vil egne sig godt til at vokse tæt på vandet og skabe et varieret og karakteristisk udtryk. Det er arter, der godt kan tåle, at der er aktivitet omkring dem, og de er i stand til at skabe både tætte og åbne plantninger afhængig af behovet. På den måde kan havnens beplantning variere i udtryk fra det helt tætte og læskabende til det åbne og aktive. Denne type beplantning og udtryk kræver meget lidt vedligehold, da slid, vejr og vind naturligt vil fordrø en langsom vækst.

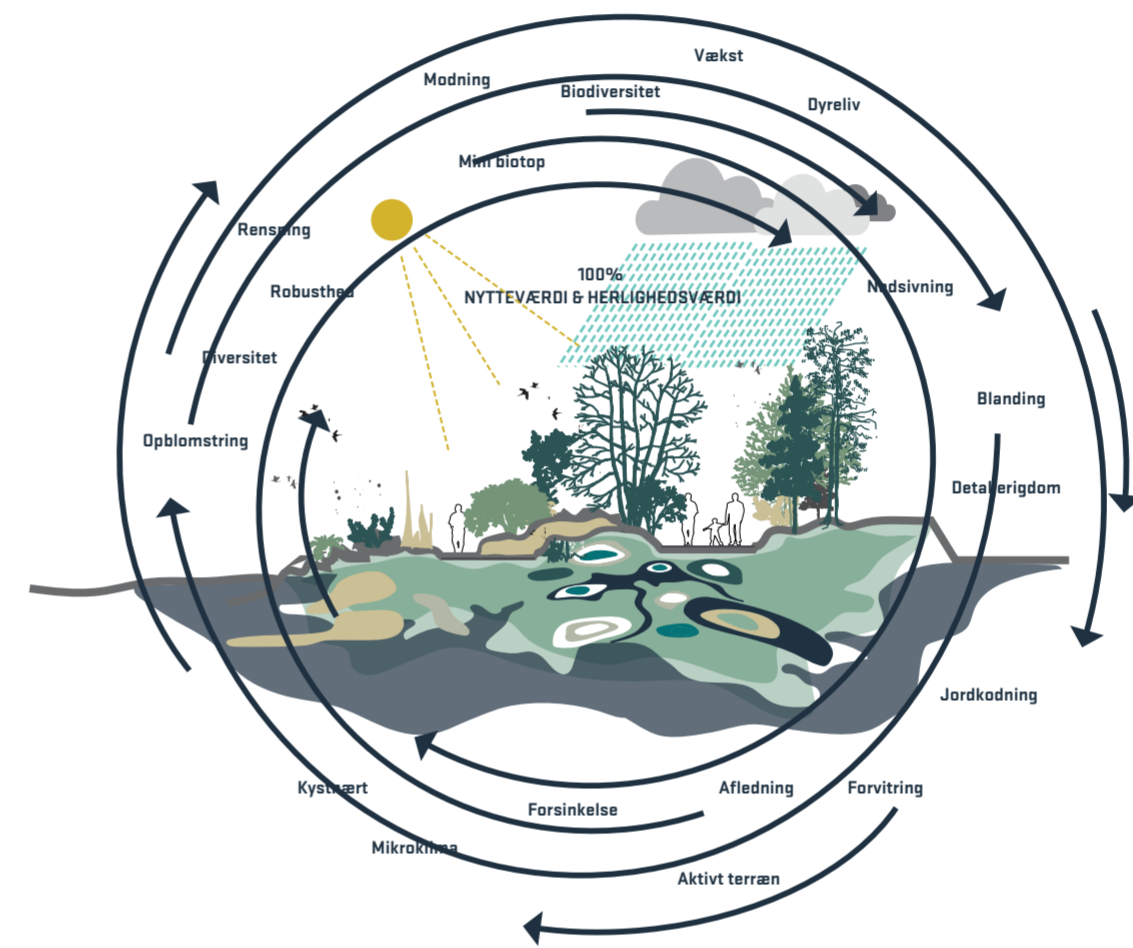

Forslag til artsvalg:

- Pinus Mugo* - Bjergfyr
- Pinus Contorta* - Klitfyr
- Pinus Sylvestris* - Skovfyr
- Salix Caprea* - Seljepil
- Salix Cinerea* - Grå pil
- Salix Aurita* - Ørepil
- Betulae Pendula* - Vortebirk
- Cratagus Laevigata monogyna* - Hvidtjørn
- Ammophila arenaria* - Sand-hjælme
- Leymus arenarius* - Marehalm

HAVUDSIGT

Beplantningen er med til at give havnen karakter, men den må ikke blokere for udsigten når man bevæger sig rundt i området. Derfor sikres det at man altid kan se over, under eller igennem beplantningen.

NYTTEVÆRDI & HERLIGHEDSVÆRDI

Naturen skal være oplevelsesrig og sanselig for besøgende og være med til at styrke stedets identitet og herlighedsværdi. Når du bevæger dig rundt i området, kan du køre fingrene igennem de høje græsser, høre birketræernes rasle og dufte fyrretræernes nåle. Samtidig er naturen performativ og spiller en aktiv rolle i miljøet på havnen ved at forbedre mikroklimaet, f.eks. ved at give læ for vinden eller skygge for solen, så der altid er gode og behagelige opholdsmuligheder.

NATUROPLEVELSE

Når man bevæger sig gennem de forskellige grønne områder i og omkring Præstø Havn, vil man møde natur med forskellige udtryk tilpasset områdets funktion og aktivitet. Variationen i beplantningen vil være med til at understrege oplevelsen af at bevæge sig gennem en kæde af forskellige rum.

BELYSNINGSSTRATEGI

Det skal føles trygt og sikkert at færdes på Præstø Havn efter mørkets frembrud, men man må også gerne opleve mørket og naturens eget lys - månelys, stjerneblink eller en lysende solopgang. Belysning er et centralt middel til at skabe tryghed. Belysningen på havnen skal understøtte fællesskaber og ikke bare skabe effekt eller være funktionsbelysning.

Havnen er et socialt såvel som funktionelt rum, og belysningen bør understøtte udearealernes multifunktionalitet ved at tilpasse sig de skiftende behov. En naturbaseret og social belysningsstrategi tager udgangspunkt i at skabe stemningsfulde og behagelige lyssetninger, der indbyder til sociale møder og ophold. Det gør man ved at skabe en fleksibel løsning, hvor lysniveauet tilpasses efter behov. Forskning viser, at følelsen af tryghed ikke kommer fra mængden af lys, men snarere mængden af mennesker - derfor er det vigtigt, at belysningen gør det attraktivt også at besøge og opholde sig på havnen, når det er mørkt.

SÆNK LYSET

Gang- og opholdsarealer oplyses med lav belysning under øjenhøjde. En lavt placeret belysning er meget stemningsfuld og gør overgangen fra oplyste til ikke-oplyste områder mere blød. Samtidig sikres en effektiv oplysning af gangarealerne, som gør det sikkert at bevæge sig rundt på havnen.

LIGE PRÆCIS

På havnens aktive arealer er der behov for en god funktionsbelysning, og den eksisterende belysning bør her suppleres med en belysning, der oplyser lige præcis de arealer, hvor der er behov for det - uden at forstyrre den stemningsfulde belysning på resten af havnen. Belysningen bør kunne justeres, således at den kraftige funktionsbelysning kun er tændt, når der er behov for det, f.eks. ved et tryk på en knap.

Oplev mørket

Man må gerne mærke, at man bevæger sig i naturen og ikke i byen, og mørket er en del af den oplevelse. Dette gavner også dyrelivet i de grønne områder, som forstyrres af for stærk belysning.

Vis naturen

Den lave belysning kan også være med til at fremhæve karakteristiske beplantninger og gøre uderummene grønne døgnet rundt.

UNIVERSELT DESIGN

Alle brugere og besøgende skal let og sikkert kunne komme rundt på havnen, og alle skal have mulighed for at komme til og i vandet. Derfor er alle stiforbindelser tilgængelige og niveaufri.

Stiforbindelser

Alle skal kunne have glæde af Præstø Havn og de mange oplevelser, der findes her. Derfor udformes alle nye stiforbindelser med fuld tilgængelighed. Det vil sige fast belægning og niveaufri adgang eller adgang via rampe.

Aktiviteter

Der anlægges en baderampe i forbindelse med badebroen ved stranden, ligesom boardwalks og platforme er fuldt tilgængelige.

Parkering

Der anlægges handicap-parkering på Kulturhavnen, Foreningshavnen og ved stranden.

Niveaufri adgang til alle funktioner

Adgang til vandet

TRAFIK OG MOBILITET

Afvikling af trafik - parkering - bådopbevaring

Det tætte bymiljø er en stor charme ved Præstø, men det kan være udfordrende for den trafikale afvikling, især ifm. spidsbelastninger. Derfor tager udviklingsplanen udgangspunkt i en fleksibel løsning, der kan tilpasse sig sæsonerne såvel som særlige begivenheder.

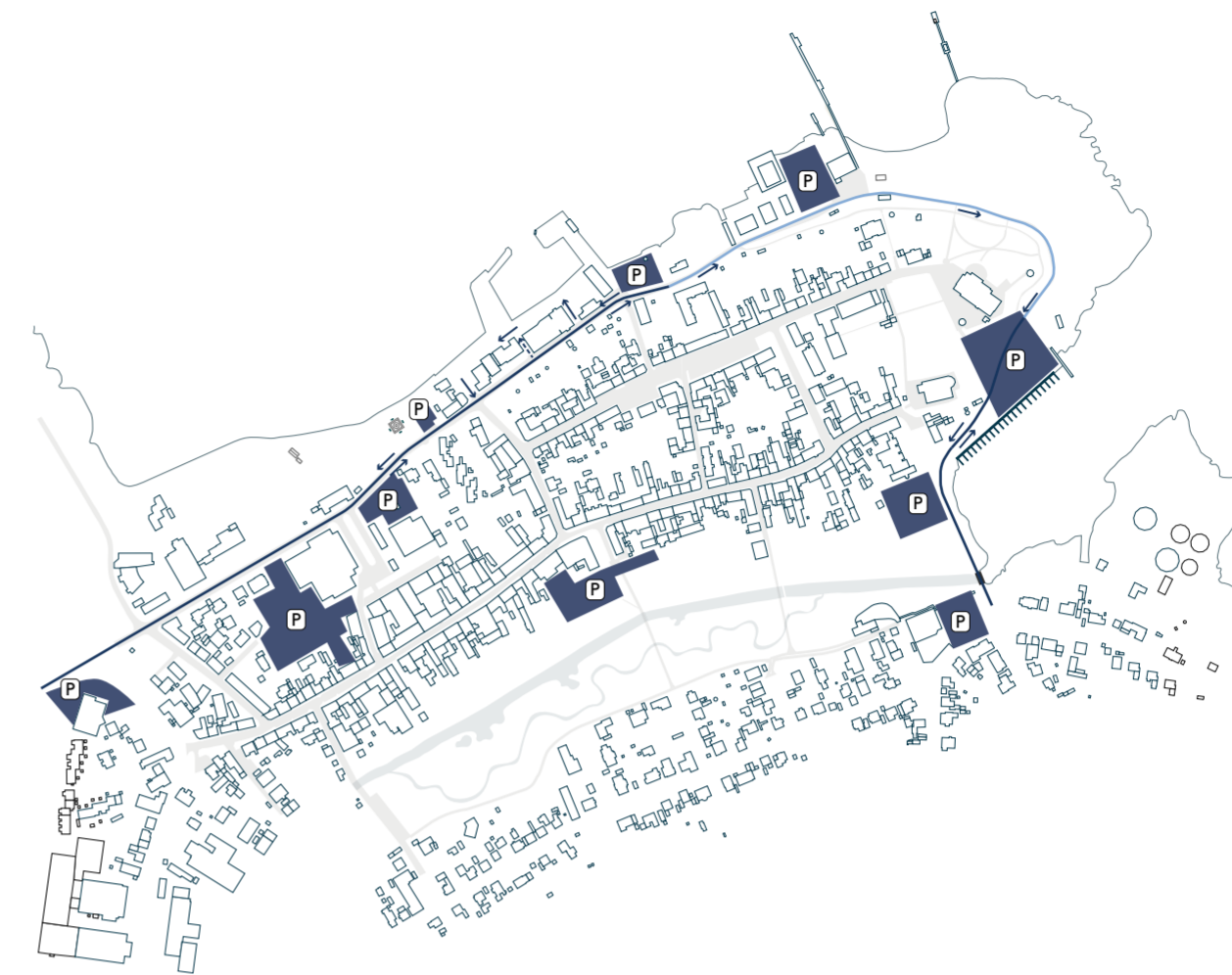

SOMMER

Om sommeren, når bådene er i vandet, vil en stor del af havnens åbne arealer bruges til parkering. Trafikken på Kulturhavnen ensrettes for at forenkle kørselsmønstret og samtidig skabe en mere overskuelig situation for folk, der færdes på havnen. Der bibeholdes plads til et lille antal autocampere centralt på havnen, ligesom der anlægges nye pladser til autocampere i forbindelse med parkeringspladsen ved Naturhavnen. Fjordstien udvides for at imødekomme den øgede trafikmængde til Foreningshavnen og for at undgå situationer, hvor biler ikke kan passere hinanden.

Såfremt der foregår en aktivitet på havnearealet (bådoptagning, mastepolering, social eller kommerciel aktivitet etc.) i den østlige eller vestlige ende, åbnes den "midterste" af de nuværende udkørsler. På denne vis er der stadig mulighed for at skabe aktiviteter lejlighedsvist på havnen, uden at trafikken bliver en begrænsende faktor.

Parkeringspladser i hele Præstø bymidte synliggøres (skiltes), således besøgende til Havnen bruge byens øvrige parkeringspladser, der undtaget ved de helt store arrangementer som Fransk Forår altid har kapacitet.

EVENTS

Stien omkring pynten, fra stranden til Naturhavnen, etableres med kørefast underlag, så man ved spidsbelastning vil kunne ensrette trafikken fra Fjordstien og dirigere bilister om til parkeringsarealer ved Naturhavnen, Østerbro og biblioteket. På den måde skabes der bedre flow i trafikken, og biler fordeles bedre på byens parkeringsarealer.

VINTER

Om vinteren bruges store dele af havnens parkerings- og friarealer til opbevaring af både. For at undgå pladmangel og besværliggjort færdsel på havnen, tages autocamperarealet ved Naturhavnen i brug til bådopbevaring. Arealer til vinteropbevaring af både tilpasses fremtidigt hvis der opstår øget behov.

- P** Parkeringsplads
- A** Parkeringsplads til autocampere
- B** Bådopbevaring
- Trafikretning
- Adgangsvej
- Vejstrækning åbnes ved spidsbelastning

